

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 16.02.2019

Clasa a VI-a

Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru: 3 ore.

Nu se acordă puncte din oficiu. Total: 100 de puncte.

Se dau fragmentele:

- A. *Pe la opt-nouă ani am descoperit locul cel mai bun pentru deliciale lecturii: adăpostul de sub masă. Aveam nevoie, ca să pot citi cu voluptate, de ideea că mă ascund, că nimeni nu m-ar putea găsi. Uneori, mă urcam pe dulap. Stăteam cu genunchii la gură, sprijinită de perete cu cartea în brațe. Acolo, la înălțime, totul era mai serios, mai lent, mai luminos. De fiecare data însă mi-era frică să mai cobor. 5 Câteodată trebuia să-i chem pe ai mei să mă dea jos și ei mă certau întotdeauna și nu- nșelegeau nimic.*

Niciodată nu am citit cu adevărat într-o casă străină. Îmi plăcea să citesc în pădure, cu spatele lipit de un brad uriaș cu obrazul înfundat într-o catifea adâncă de mușchi verde înflorit. Sau la mare, cu vuietul amețitor într-o parte, dimineața, când încă nu apar familiile cu copii pe plajă, sau seara, cu 10 prosopul pe mine, cu o senzație vag euforizantă, de frig, care-ți face pielea de găină, sau în vacarmul "pointilist", printre corpurile dezgolite. Ciudat, la mare, lectura pare nesperioasă. Privirea e furată de priveștiștea umană, de zbenquială și țipete, de diversitatea carnală. Și totuși, după ce te întorci din apă, după câteva plonjări în adânc, cu vâjâiala aia în cap și corpul tremurând de efort, aluneci în pasta de cuvinte ca într-un vis, la mari adâncimi. Citite neatent, frazele căpătau o consistență specială, așa 15cum, dacă învârți un cerc, el creează volum, o sferă colorată. La mare am am reușit, până la urmă, să citesc o carte începută de multe ori și neterminată: Condillac (unul dintre greoi mei preferați). E o anume voluptate în lecturile astea aparent superficiale: cititul în mijlocul mulțimilor, într-o sală de așteptare, în gară, în autobuz, în timpul orelor la școală, în pauze, la o coadă, în picioare.

(Simona Popescu – *Exuvii*, fragment)

* voluptate – plăcere, încântare

* euforizant – energizant

* vacarm - gălăgie

* superficial - neaprofundat

B. *Iar eu, mândru, credeam că-l păcălisem. Dar și lui îi făcea plăcere să-mi întindă curse.*

20 -Sunt pur și simplu uimit cum de-ți poate plăcea bucata asta de proză. Eu găsesc că-i de neînghițit. E prea plină de nervi.

-Păi, și eu...

- Nu trebuie să-ți placă totul, știi? A fi disponibil înseamnă și a fi vigilent. Capul tău nu-i o ladă de gunoi în care să arunci cărți. Dacă o prăjitură chiar nu-ți place, o mănânci totuși? Gândește-te

25 bine, ce faci?

- Nu o mănânc...

-Hm. Ești sigur?

- O mănânc?

- Răspunsul e: *depinde. Ca să-ți formezi gustul, ca să capeți încredere în gustul tău trebuie mai întâi să-l educi. Și Anibalector a adăugat, cu un zâmbet pișcher: Norocul tău e că ai un profesor bun.*

A venit o zi când aproape că mi-am pierdut răbdarea. Încercam să citesc o carte a unui brazilian numit Guimaraes Rosa - dacă nu mă înșel „Marele Sertao: Cărări” - fără să pricep nici o iotă din ce spunea. Doar că n-am aruncat cartea pe jos, pentru că asta îl înfuria la culme pe Anibalector.

35 Până când am explodat:

- Dar, la urma urmei, la ce servește cititul ?

Anibalector a ridicat una din lăboaietele lui cât casa care, deși erau în locul picioarelor, aveau și degete mari. O clipă, am crezut că o să mă bată - vreau să zic, să mă strivească. Dar nu, era doar un gest dramatic. Și-a unit celelalte degete cu degetele mari, le-a fluturat prin fața mea și s-a mulțumit să mârâie:

- La nimic. Fiecare le știe pe ale lui.

Eu știam că trebuia să tac, dar n-am rezistat să nu-i întind o cursă:

- La nimic? Ce tâmpenie!

Anibalector a rămas cu ochii la mine. Un moment, părea că totul încremenise, până și zgomotele de afară. O picătură de apă a căzut dintr-o stalactită. În fine, Anibalector a spus doar:

- *Într-o zi, tinere și descreierat **amic**, vei învăța că lucrurile cele mai importante în viață sunt cele care **nu servesc** la nimic.*

***Supărat**, mi-a întors spatele și a plecat. **S-a înapoiat** abia a doua zi și niciodată n-am mai abordat subiectul. Rezultatul e că, după atâția ani, tot nu știu sigur la ce servește o carte. Dar cred că știu ce **50** ar spune Anibalector dacă ar fi aici: Cu atât mai bine. Cu atât mai bine că nu știi, băiețuș.*

(Rui Zink, Cititorul din peșteră, fragment)

C. Astăzi aud din ce în ce mai mult sintagma "copiii nu mai citesc". Părinții se plâng că odraslele lor preferă jocul cu tableta sau TV-ul, cititului. Se fac sondaje, se vorbește, se dă din cap, se oftează, toate acestea ajungând la aceeași concluzie: "tinerii de azi...". Există deja un consens general: din cauză că azi există mai multe distracții decât aveam "noi" pe vremuri, cititul a rămas undeva la capitolul opțional și, mai grav, că pare, copiilor, desuet. Cum refuz să cred în generalizări și cum nu pot accepta ideea că "tinerii de azi" sunt o cu totul altă specie, o specie din care s-a extirpat dorința lecturii, de câte ori prind câte un prichindel, sau de câte ori vorbesc cu părinți, strecor întrebarea: cum stați cu cititul?

Din păcate, mi se cam confirmă generalizarea. Cititul nu mai e ceva dorit, ci, mai degrabă, etichetat și plasat la capitolul "trebuie". Un trebuie care omoară din start ideea plăcerii. "Știu că trebuie, dar..." - cam așa își încep majoritatea părinților "scuza" pentru lipsa de lectură din viața copiilor. Cei mai mulți "se roagă" de copii să citească, sau alții îi obligă. Sunt foarte puțini cei conștienți că trebuie să le insufle dorința voluntară de a citi.

<https://dilemaveche.ro/sectiune/dilemablog/articol/de-ce-nu-mai-citesc-copiii>

*desuet – învechit

*voluntară – neimpusă, benevolă

SUBIECTUL I

20

puncte

Scris numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. În cuvintele: *deliciile, genunchii, plăcea, mușchii* există, în ordine:

a) 8sunete, 7 sunete, 6 sunete, 6 sunete;

- b) 9 sunete, 7 sunete, 6 sunete, 5 sunete;
c) 9 sunete, 8 sunete, 5 sunete, 4 sunete;
d) 8 sunete, 8 sunete, 5 sunete, 75 sunete.

2 puncte

2. În enunțul: *Stăteam cu genunchii la gură, sprijinită de perete cu cartea în brațe. Acolo, la înălțime, totul era mai serios, mai lent, mai luminos.* există:

- a) un predicat verbal și două predicte nominale;
b) un predicat verbal și un predicat nominal;
c) un predicat nominal și două predicte verbale;
d) două predicte verbale.

2 puncte

3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor: *amic, nu servesc, supărat, s-a înapoiat*, din textul **B**, sunt în ordine:

- a) prieten, nu mănâncă, trist; a plecat
b) dușman, nu trebuie, necăjit; a veni
c) tovarăș, nu dorește, trist; a revenit
d) prieten, nu folosesc, trist, s-a întors.

2 puncte

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Precizează valoarea verbului subliniat din rândul 37, textul **B**. Construiește două enunțuri cu alte valori ale aceluiași verb, pe care le vei preciza. **2 puncte**

5. Selectează din rândurile 1-5, textul **A**, două verbe aflate la moduri diferite și precizează-le. **2 puncte**

6. Transcrie două enunțuri interogative din rândurile 23-25, textul **B**. **2 puncte**

7. Alcătuieste un enunț în care să-i transmiți lui Anibalector opinia ta referitoare la utilitatea cititului, folosind și un verb la modul conjunctiv, timpul perfect, persoana a doua, singular. **2 puncte**

8. Construiește câte un enunț cu antonimele celor două cuvinte subliniate din rândurile 10 -15, textul **A**. **2 puncte**

9. Rescrie corect bilețelul pe care ți l-a trimis un coleg de clasă:

Findcă m-ai vreau să citesc, mi-ar place să-mi împrumuți o carte.

2 puncte

10. Transcrie întrebarea următoare, folosind punctuația corectă:

Anibal să citesc în vacanță benzi desenate cărți de literatură

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosește naratorul în textul **B** verbul *a exploda* pentru a prezenta reacția unuia dintre personaje? **6 puncte**

2. Extrage din textele **A** și **C** câte o idee principală. **6 puncte**

3. Ce semnificație are următoarea secvență preluată din rândurile 7-8, textul **A**: *Niciodată nu am citit cu adevărat într-o casă străină. Îmi plăcea să citesc în pădure, cu spatele lipit de un brad uriaș cu obrazul înfundat într-o catifea adâncă de mușchi verde înflorit.* **6 puncte**

4. Ce atitudine a naratorului se desprinde din rândul 2, textul **A**? Justifică-ți răspunsul. **6 puncte**

5. Precizează o trăsătură a personajului Anibalector din textul **B**. Motivează cu un exemplu comentat din text. **8 puncte**

6. Indică o asemănare și o deosebire între textele B și C.

8 puncte

SUBIECTUL al III-lea

20 puncte

Cum crezi că te ajută cititul la dezvoltarea imaginației?

Scrie o compunere de 150-200 de cuvinte în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse de textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea ideilor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- corelarea ideilor din cele trei texte și a acestora cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea – Lectură, redactare și elemente de interculturalitate

20 puncte

Redactează un text narativ, de minimum 150-200 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare imaginară petrecută în timpul unei călătorii în lumea cărții, alături de unul dintre personajele din textele A sau B.

În elaborarea compunerii, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative, adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **4 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- realizarea coerenței tematicе și a coeziunii; **2 puncte**
- utilizarea a patru figuri de stil diferite; **2 puncte**
- construirea a patru structuri diferite asociate senzațiilor (ce se vede/se aude/se simte/ se atinge); **2 puncte**
- utilizarea claselor morfologice specifice și a timpurilor verbale adecvate. **2 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.